

quan ens posem a caminar des de l'alberg en direcció al *portillo del pico* Humboldt o Quetzales i, des d'allí, seguim la carena del cràter a la dreta per l'aresta lleugerament nevada i, després d'una grimpada molt fàcil, primer una mica per la banda dreta, cosa que es veu força lògica, i després pel fil de la carena, arribem al cim del *pico* del Àguila, de 4.614 m, a les 14.45. Ens cal fer una petita desgrippeda per davallar cap a l'altra banda i poder continuar la cresta fins al *pico* del Fraile. Davallem, amb molt de compte, per unes canals a la nostra dreta fins que arribem a un collet des del qual la cresta es torna força més fàcil, passem per les puntes anomenades N. Piescjel, E. Ordóñez i S. Burkard, fins que arribem dalt del *pico* del Frailes de 4.700 m a les 5 de la tarda. Després de romandre uns minuts al cim, tornem al *portillo* Filo Norte i, per l'anomenada rampa de descens davallem fins al fons del cràter i, després de vorejar la Laguna del sol, ens enfilem, tot seguit, cap al coll que dona sortida al cràter. Amb les darreres llums del dia deixem el cràter enrera i davallem cap a l'alberg, ja de nit, amb les llums de la ciutat de Toluca com a teló de fons. Són més d'un quart de vuit del vespre quan arribem al cotxe.

El dia 27 fem una mica de turisme per la ciutat de Mèxic i el 28 a les 7 del matí sortim amb la intenció d'anar a pujar el Citlaltepētł o *pico* de Orizaba, que amb 5.700 m és el més alt del país. Els antics mexicans l'anomenaven Poyautectl (el que viu entre la boira o Senyor de la boira); després el varen anomenar definitivament Citlaltepētł (Cerro de la Estrella) perquè l'erupció de foc que es veia des de lluny, de nit, semblava una estrella. Actualment s'afirma que l'estrella és el planeta Venus que en determinada època de l'any apareix just sobre el cim. Diuen que va fer la seva primera erupció fa uns 12 milions d'anys. La profunditat del cràter és de 40 metres des del Labio Inferior i 130 metres des del Pico Mayor. El millor itinerari per arribar a la base del volcà des de la ciutat de Mèxic és per la carretera que va a Puebla, capital de l'estat de Puebla, la qual s'ha de passar de llarg fins a la desviació que va a Perote i a Acatzingo, on cal enfilem cap al típic poble de Tlalchichuca, a 2.590 m d'alçada i a 235 km de la ciutat. Des d'aquest típic poble mexicà, al peu del majestuós Citlaltepētł, amb un camió tot terreny, fem 27 km de pista a través d'uns magnífics boscos de pins, fins a l'indret anomenat *Piedra Grande*, ja al final del bosc i a 4.260 m d'alçada. Allí hi ha dos albergs: el més gran, que es diu Benito Juárez o Santos Castro, amb capacitat per 110 persones, i un de petit que s'anomena Augusto Pellet, per a 12 persones. És la base d'ascensió més concorreguda actualment perquè segueix tot el glaciari de Jamapa, el més gran del país. El viatge el fem amb uns francesos que tenen la intenció de llançar-se en ala de pendent des del cim per tal de fer un rodatge cinematogràfic sobre els volcans i la història pre-hispànica de Mèxic.

Dia 29. Són les 3 del matí quan, sota d'un clar de lluna, ens comencem a enfilem per un caminet força marcat fins a l'inici del glaciari, indret en el qual ens calcem els grampons i tot seguit, amb una neu excel·lent, enfilem cap al glaciari per la ruta més